

[Alfred Jensen.]

og for manges vedkommende har det i mange år heller ikke været nødvendigt, at hustruerne tog arbejde ude. Forøvrigt livsstilling! Jeg synes, finansministeren skal være noget forsigtig med at tale om, at de, der tiltræder en tjenestemandsstilling, ikke bliver udsat for arbejdsløshed. Efter forrige krig oplevede vi jo, at en hel del tjenestemænd blev sat ud af deres stillinger, til trods for at de også havde fået løfte om en livsstilling og havde bøjet sig for de dårlige lønningsvilkår, som dermed fulgte. Jeg vil tro, at det meget let kan gå sådan, at finansministeren møder frem med et forslag om afskedigelse af tjenestemænd, hvis der kommer en almindelig nedgang, og alt det tager tjenestemændene naturligvis i betragtning, når de bedømmer deres stilling.

Alt taget i betragtning synes jeg, at der hører en vis frejdighed til at komme og påstå, at staten har opfyldt sine forpligtelser fuldtud over for tjenestemændene. Jeg synes også, det er lidt stærkt at give udtryk for, at der ikke har fundet nogen eksplosiv udvikling af priserne sted. Jeg ved nok, at finansministeren brugte begrebet pristalsmæssigt, og sådan set har han jo ret, pristalsmæssigt har der ikke været nogen eksplosiv udvikling, siden lønningsloven af 1946 blev vedtaget. Men der er jo forskel på pristallets udvikling og prisernes udvikling, og ser man på prisernes udvikling, så har man lov til at tale om en eksplosiv udvikling, selvom der ikke foreligger nogen statistik, der godtgør, hvor eksplosiv denne udvikling egentlig har været.

Det afgørende for tjenestemændene er jo ikke, om pristallet har bevæget sig roligt, det afgørende for dem er, om prisniveauet har været stabilt, eller i det mindste kun har bevæget sig i samme forhold, som pristallet har gjort. Kun hvis dette sidste har været tilfældet, kan man med fuld ret sige, at staten har opfyldt sin forpligtelse fuldtud, men den seneste udvikling har jo netop, hvad hjemmenes økonomi angår, understreget, at der er en sådan forskel mellem pristallets udvikling og prisernes udvikling. Det er noget, hvert eneste menneske i Danmark er klar over, og man kan jo også gennem en statistik vise, hvor grelt det er. Der foreligger ganske vist ikke noget for den seneste periode, men når man ser på udviklingen fra før krigen og indtil de sidste tal foreligger i 1946, så konstaterer man den store forskel på pristallets udvikling og prisernes kolossale, for ikke at sige eksplosive stigning. Hvis man sammenligner pristallets stigning og stigningen i udgifterne til det

almindelige forbrug — de to ting er nemlig ikke identiske —, så viser det sig, at der er en stor forskel. Medens det første, pristallet, siden 1936 er steget fra 100 til 169, så er det andet, det almindelige prisniveau, steget til 214. Det er bemærkelsesværdigt, at den store forskel først kommer i 1942. Indtil 1941 følges de to tal næsten ad; der var da kun en stigning til 158 for detailpristallet og for det andet indekstal til 165.

Det er altså fra 1942 til 1946, den store stigning finder sted, men alene dette forhold, at det indtræffer i 1942, viser, at det ikke er nogen tilfældighed. Da gik nemlig statistisk departementet over til at anvende et andet pristalsbudget ved beregningen af bevægelsen i detailpristallet. Jeg har ved tidligere lejligheder fremsat udførlige bemærkninger om dette pristal og dets upålidelighed, og jeg skal ikke ved denne lejlighed gentage, hvad jeg tidligere har sagt; det kunne jeg gøre, for der er ikke på noget område rokket ved de synspunkter, jeg har gjort gældende, men jeg vil indskrænke mig til at nævne en enkelt ting i dag, og det er den forøgelse, der fandt sted af pristalsfamilien i 1942. Det budget fra 1931, man tidligere arbejdede med, var for 2 voksne og 1,5 barn, men efter 1942 kom familien til at bestå af 2 voksne og 1,84 barn. Det vakte dengang protest, fordi det jo betød en anden fordeling af de beregnede udgifter end tidligere, og dette ville selvsagt få virkninger for pristallet. Når man protesterede så kraftigt, skyldtes det, at pristallet blev holdt nede ved indregning af de beløb, som tekstilrabatkort, smørrabatkort m. v. betød, men det er klart, at når man går over til at udvide familien, så børnene udgør en forøget andel, bliver pristallet ekstra lavt.

Dette forhold har ikke alene gjort sin virkning, hvad rabatkortene angår, men også på det skattemæssige område. Før krigen var der et skattefrit fradrag pr. barn på 300 kr. årligt. I 1942 blev dette skattefrie fradrag forhøjet til 400 kr. for det første og 500 kr. for det andet barn; i løbet af de sidste 2 år er det blevet forhøjet til 500 kr. for det første barn og 600 kr. for det andet barn. Det betyder naturligvis, at det beløb, der regnes med i skattebetaling, aldeles ikke svarer til den skat, en gennemsnitsdanske betaler, og det er årsagen til, at detailpristallet viser en så ringe stigning i udgiften til skatter og kontingenter. For de allerflestes vedkommende forekommer det aldeles urimeligt, at man kun regner med en stigning på ca. 37 pct. på denne post, når man dog ved, at de fleste betaler både 2 og 3 gange så meget i skat, og der-